

2017-09-12

Jordbruks
verket

Hur begränsar vi spridningen av gräsogräsen?

Per Widén, Växtskyddscentralen, Uppsala

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Invaderar ogräs?

EXPRESSA **GT** Måndag 16 januari 2017 VÄSTSVENSKES KVÄLLSTIDNING

Den allra perfektaste Instagram-julen
Julia Mjörnstedt Karlsten

GT: START SPORT NÖJE GT-TV KRÖNIKÖRER KULTUR LEDARE DEBATT

Kålfjärilslarven är ett hot mot rapsfälten.

Foto: NINA BERGSTRÖM

Kålmal från öst – ett hot mot rapsfälten

Land Lantbruk & Skogsla

Startsida **Lantbruk** Skog Radisar Noteringar Opinion Podcast Webb-TV Om os

Webbfrågan

Elhybridskördaren Logset 12H GTE Hybrid arbetar nu i skogarna utanför Sollefteå. Är elhybridtekniken här för att stanna?

☐ Nej. Det fungerade inte på skotaren Elförest som försvann från marknaden.

☐ Ja. Logset har en annan

FAO varnar för svartrost

Publicerad 2014-04-29 12:00

[Gilla](#) [Dela](#) [1](#) [Tweeta](#) [★](#) [✉](#)

En aggressiv stam av svartrost har spridit sig norrut i Afrika och hotar även de europeiska veteskördarna.

Spridningen av den förödande svartroststammen Ug99 i Afrika bedöms nu vara ett globalt hot mot världens veteproduktion och livsmedelsförsörjning, enligt FNs livsmedels- och lantbruksorganisation FAO.

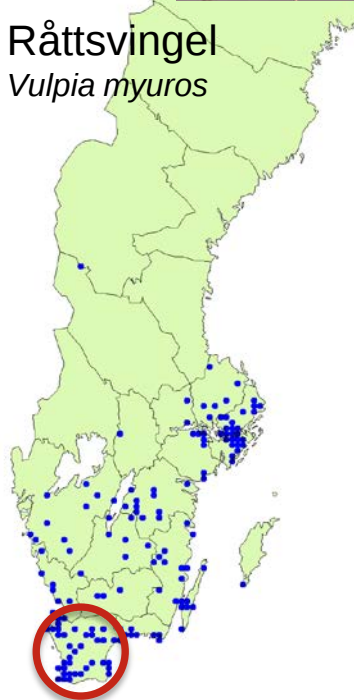
Jordbruks
verket

Gräs i det vilda - ogräs på åkern

2017-09-12

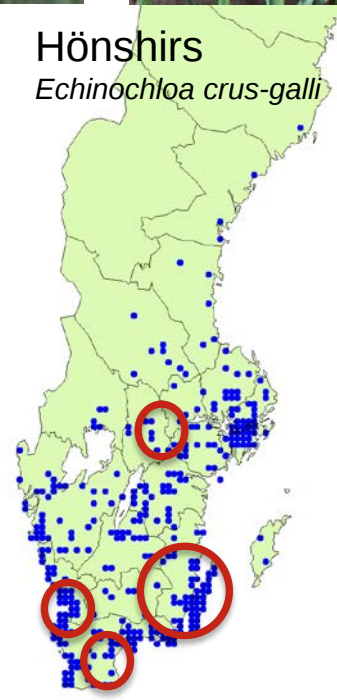
Råttsvingel
Vulpia myuros

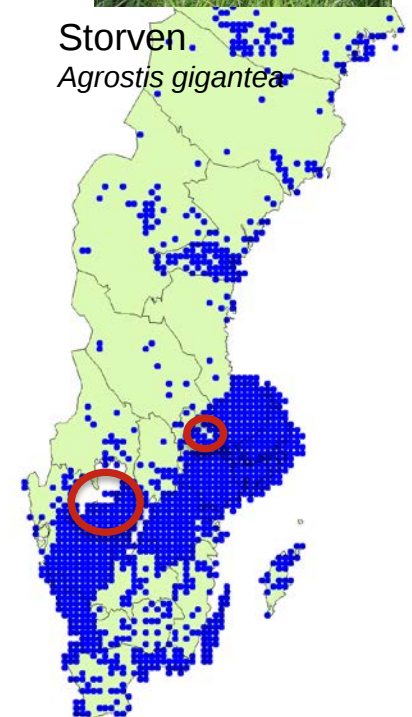
Ekorrsvingel
Vulpia bromoides

Hönshirs
Echinochloa crus-galli

Storven.
Agrostis gigantea

Källa: Artfakta, ArtDatabanken, SLU

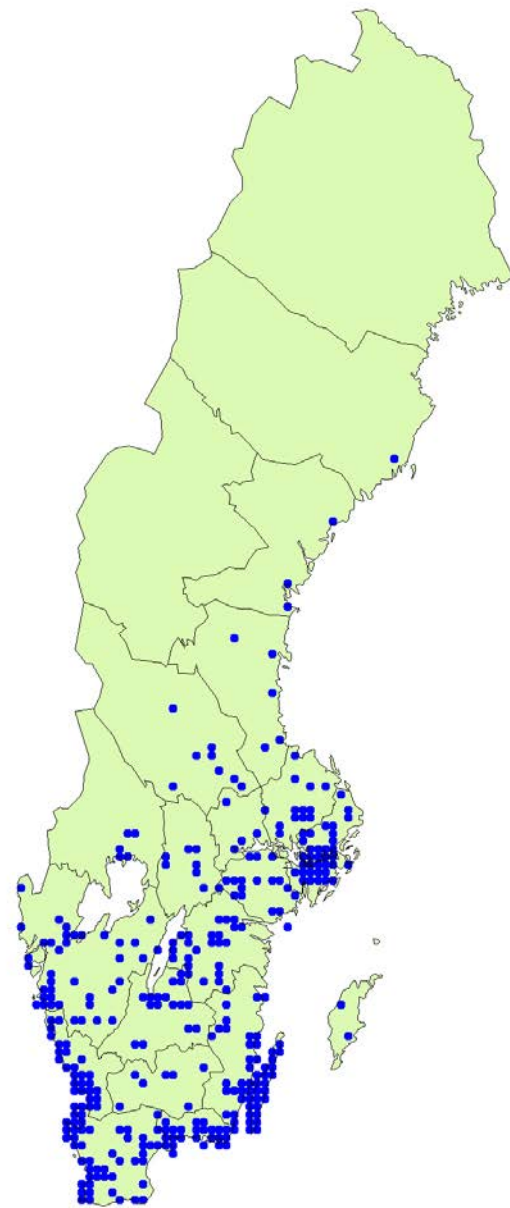

Hönshirs

Echinochloa crus-galli

- Annuell, vårgroende
- Gror sent och länge
- C4-växt
- Glesa grödor
- Lätta jordar
- Upprepad bekämpn.
- Bildar resistens
- FAO topp10

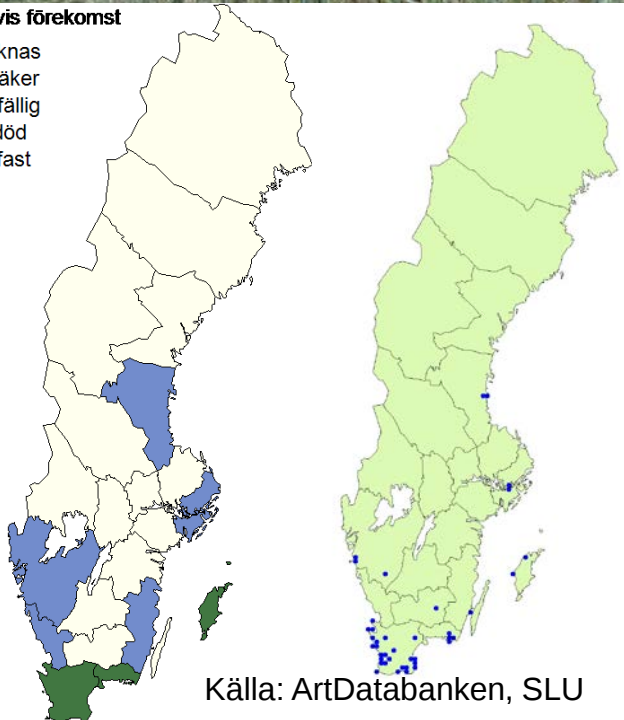
Källa: ArtDatabanken, SLU

Ekorr- och råttsvingel

- Selektiva herbicider i rödsvingel saknas
- 2016 i hälften av utsädesodlingarna av rödsvingelfrö
- Certifieringsproven: 2014 25 %; 2015 32%; 2016 43%
- Ökande problem i spannmål i Danmark

Länsvis förekomst

- Saknas
- Osäker
- Tillfällig
- Utdöd
- Bofast

Källa: ArtDatabanken, SLU

Storven - en potent "storebror" till kvickrot och åkerven

På några gårdar i Västergötland och Mälardalen

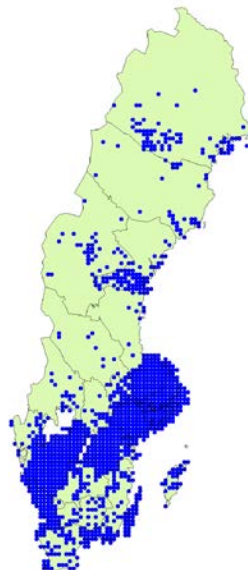
Sprids via rotutlöpare och frö

Fröspredning troligen större betydelse än hos kvickrot

Besvärlig att få bukt med när den etablerat sig.

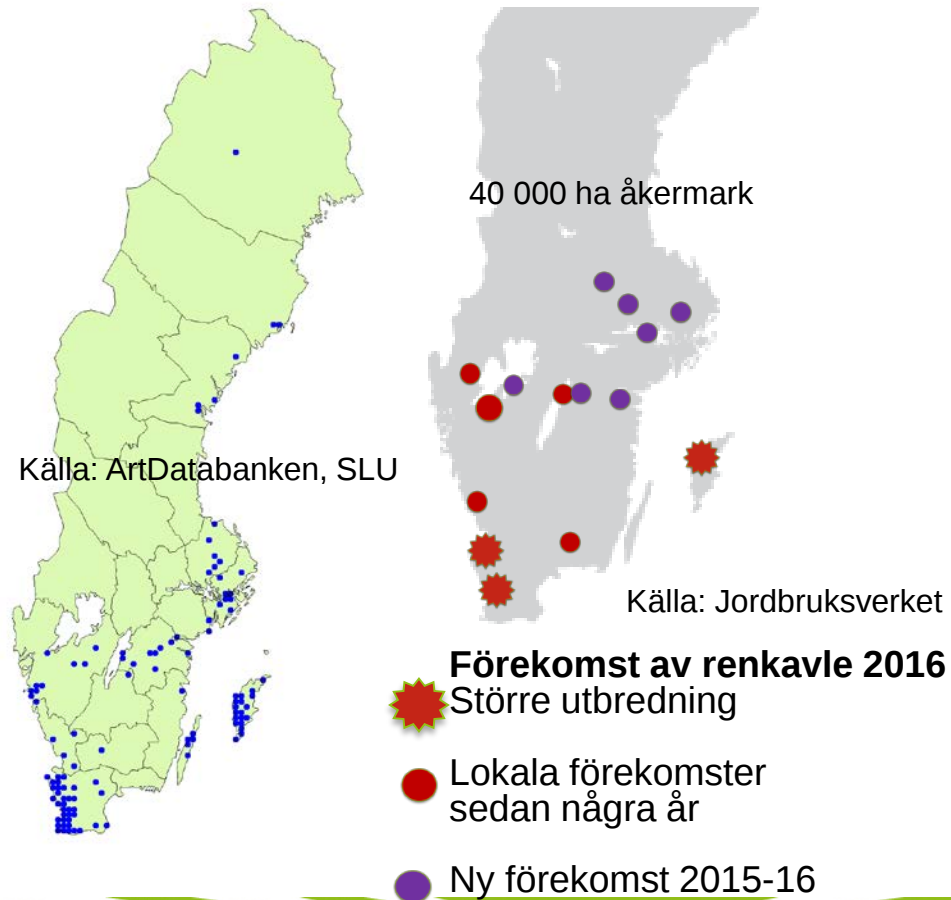
Växer lätt om via nya fröplantor

Få försöksresultat

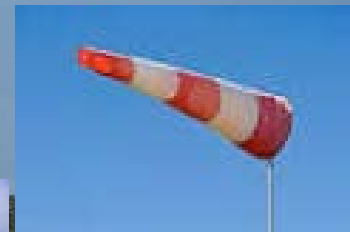

Renkavlens utbredning i Sverige

Renkavle sprids främst med maskiner

...och halm!

Hur hanterar man spridningsriskerna i Skåne?

2017-09-12

Rena maskiner – går det?

- Kostar tid och pengar
- Kemisk bekämpning eller förebyggande rengöring?
- Rengjord är renare än icke rengjord
- Skörderester och jord
- Hela maskinkedjan
- Göra rent själv istället för att lita på andra?
- Motivera personalen - låt dem handplocka!

”Utsädet då?”

Renkavle i certifierat vallfrö

- ❖ Upp till 0,3 vikt-% tillåtet i certifikatutsäde för vallfröblandningar
- ❖ 0,3 vikt- % motsvarar 1500 renkavlefrön/kg! Varför inte nolltolerans?
- ❖ Renkavle i 12 av 1925 renhetsanalyser, 3 prov > 0,3 vikt %
- ❖ Renkavle fanns i 106 av 6374 analyser av annan art. Varav 34 över gränsen för stam/basutsäde; max1 eller 5 renkavle/25 000 frön

- ❖ Renkavle vanligast i rödsvingel, ängssvingel, engelskt rajgräs
- ❖ I praktiken: fånggrödor, trädes- och viltfoderblandningar, hästhö.

Slutsats: Inte vanligt, men kan förekomma i svenskt vallfrö.
Se upp med import!

Källor: Karin Sperlingsson och Lotta Claesson, Jordbruksverkets utsädesenhet

SJVFS 2013:34. Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:23) om certifiering m.m. av utsäde av beta, foder-, olje- och fiberväxter

Gräsogräs i utsäde av höstspannmål

- ❖ Ej kassation eller ombesiktningar vid fältbesiktningar
- ❖ Ingen nolltolerans. Upp till 20 renkavlefrön/kg är OK
- ❖ Skörd 2011-2016: Renkavle i 2 av 11 087 certifieringsanalyser
- ❖ Förekomst i fältbesiktning 2016. Renkavle i 19 av 178 skånska odlingar. Ingen renkavle i certifieringsproven 2016 av detta utsäde
- ❖ Åkerven senast 2009. 1 prov importerat utsäde

Egenproducerat utsäde – inga undersökningar finns

Källa: Lotta Claesson, Jordbruksverkets utsädesenhet

Det går ju att spruta....

Foto: Karin Jahr

Foto: Eva S Andersson

Renkavlens utbredning i Europa

Infekterade arealer

Procentsats anger andel resistent renkavle

11 länder
Totalt 9 milj ha
Varav resistens 53 %

KÄLLA:
Current status of herbicide
resistance in *Alopecurus
myosuroides* in Europe
Jan Petersen and Maria Rosenhauer
University of Applied Sciences Bingen;
Germany
EWRS WG herbicide resistance –
Frankfurt 19.5.2014

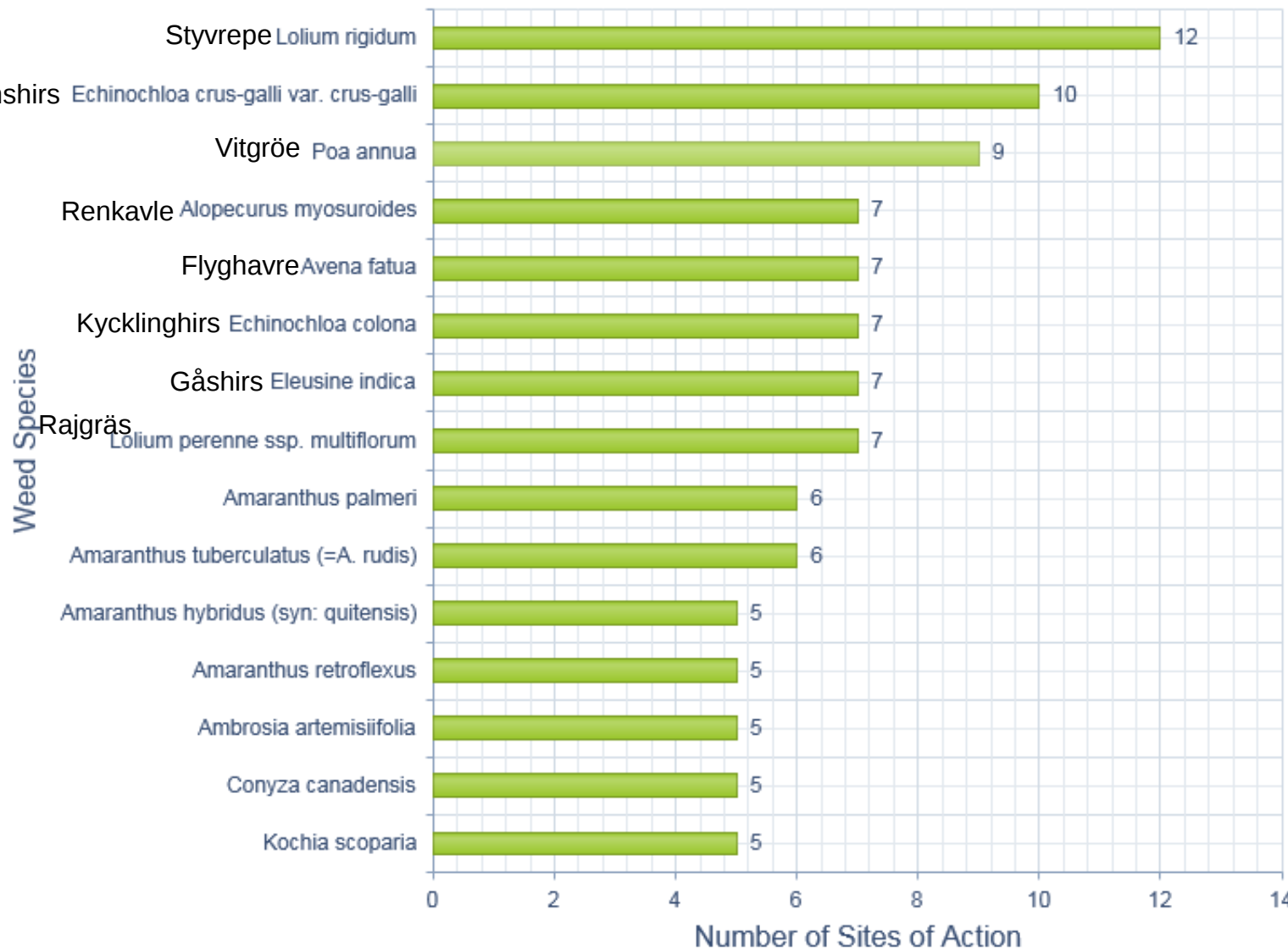

Sverige 40 000 ha resistent renkavle på 20 % av denna areal (uppskattning. H. Hallqvist, SJV)
Danmark 60 000 ha varav resistens på 30 %
Polen, 250 000 ha, resistens 1 %
Nederländerna, 100 000 ha, resistens 25 %
Belgien, 187 000 ha, resistens 10 %
Tyskland 2,5 milj ha, resistens 35 %
Frankrike 4,2 milj ha, resistens på 60 %
Storbritannien 1,5 milj ha, resistens på 80 %
Schweiz, 10 000 ha, resistens 5 %
Luxemburg, 3 000 ha, 3 %
Tjeckien, 1000 ha, 5%
Österrike ?
Viss förekomst i Litauen,

Odling i obalans?!

Resistant Species by # of Sites of Action (Top 15)

Källa: weedscience.org

Hur hanterar ni dessa utmaningar?

Rådgivare:

- Hushållningssällskapet,
- VäxtRåd
- Lovanggruppen
- Dave Servin
- Växa

Myndigheter:

- Länsstyrelsen
- Jordbruksverket
- Keml

Universitet-forskningsinstitut:

- SLU – Uppsala
- SLU - Alnarp
- Lunds Universitet
- SP (JTI)

Jordbrukshandel & Industri:

- Lantmännen
- Svenska foder
- Yara
- Nordic Sugar
- Maskinstationer

Lantbrukare:

- Skåne, Mälardalen, Södermanland, Dalarna, Östergötland, Västergötland, Småland...

Media:

- LRF Media
- Jordbruksaktuellt

Lantbrukar-intressent-organisationer:

- Odling I Balans
- LRF
- Svenskt Växtskydd
- Sveriges Frö och oljeväxtodlare
- SpmO

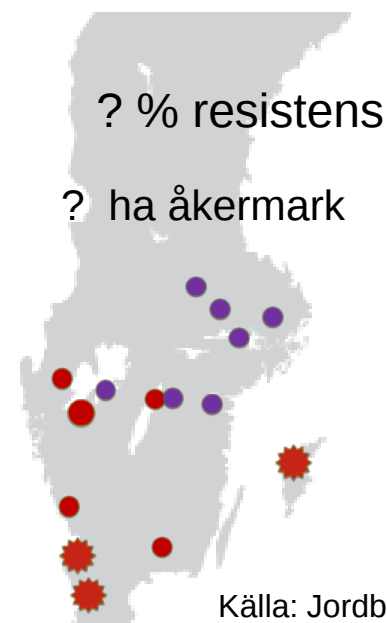
Andra:

- Utredare
- Projektarbetare
- Danmark
- Bee Urban

Utbildningsansvariga:

Bollerup
Önnestad
Alnarp

Odling i balans 2027? Vi påverkar framtiden!

- Förekomst av renkavle 2016**
- Större utbredning
 - Lokala förekomster sedan några år
 - Ny förekomst 2015-16